

בט"ד. יו"ד שבט, ה'תשי"ד

(הנחה בלתי מוגה)

באתי לגני אחותי כלה? ואיתא על זה במדרשי: לגני לגנוני, למקום שהי' עיקר דירתו, דעיקר שכינה בתחומיני היתה, ואח"כ ע"י חסא עץ הדעת, שהוא המקור לכל עניני חסאים שלאח"ז, ונעשה שנוני עיקרי שנוסתלקה השכינה מארץ לוקיע הא'. ואח"כ ע"י החסאים שהיו לאח"ז עלתה למעלה כו' ער לוקיע השביעי. והצדיקים שבאו לאח"ז, ע"י עבודתם הוויזו השכינה מלמעלה למטה, ועד שבא משה רבינו, שהוא השביעי וכל השביעין תביבין⁴, ופעל את הדבר העיקרי — המשכת השכינה מוקיע הא' לארץ, שוזהי תכלית הכוונה. וזהו מ"ש: ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, שע"י צדיקים ירשו ארץ וישכנו לצד עלי⁶, דיינו, שהצדיקים ע"י עבודתם משכינים (ממשיכים?) בחי' שוכן ע"י (שולכן ירשו ארץ), אזי נעשה ושכנתי בתוכם, בתוך כל אחד ואחד. וענין זה נעשה ע"י העבודה ד'אחכפיא ס"א, כו', כד אחכפיא ס"א אסתלק יקרא ד'קוב"ה בכללותו עלמין⁷, ומבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר במאמר דיום ההסתלקות ויום היאצרייט" דקאי על מדריגת האור שהוא ככולהו עלמין בשוה, שוזה"ע המשכת עיקר שכינה בתחומינים. וזהו ענין המשכן ומקדש והעבודה שבהם, שעיקרה הוא עבודת הקבנות וכפרט ענין הקטורת, שע"י אחכפיא ס"א כו'. וזהו גם מה שהמשכן הי' מעצי שטים דוקא,

שחיות דשבת וי"ט.

1) מאמר זה מיוסד בניקודו על פקד
הרביעי* מו"ח באורי לגני ה'ש"ת.

- 9) הובא בשם רד"ל בלקו"ת ר"פ נשא ב.
- סע"ב. וכ"כ. וראה ראשית תכמה שעור
- ואתבה פ"י קדוב לתחילתו (ר"ה ושנו
- פסקים). אלשיך עה"פ תרומה שם (ישמעת
- למודים). של"ה ס"א. ר"א. א. חלק תושב"כ
- תורמה שבה, כ. שכו. ב. וראה לקו"ש תר"ו
- ע' 173 הערה 45.

ב. ראה מ"כ ומורה"ד לכמה"ד פ"ג, ב.
10) בתנא פכ"ז (ל"ד, א) ובלקו"ת ר"פ

- פקודי מציין לזהו חז"ב קבתי, ב (ובלקו"ת שם
- מציין גם לזהו שם סו, ב. וראה גם שם קפ"ו,
- א). וראה גם תו"א ויקהל פ"ד. ד. לקו"ת חוקת

3. סה"ג. הפוק תו"ת לשנת ה' — וראה תו"ת
סה"ס באורי לגני חז"ב ע"ו. ושי"ג.

ב"ד. נוסח המברק שהואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א

לשלוח לאג"ש שי' בארצנו הקדושה

ליום ההילולא יו"ד שבט, ה'תשי"ד

אגודת וצעירי תכ"ד.

בבקשה למסור לכפרנו למוסדיו וינינו ולבתי כנסתינו שבאה"ק לנצל יום ההילולא והשבת שלאחוריו לחזוק והרחבת השעורים ברכים, הפצת תורת הדא"ח והדרוכתי בחוגים הייתו שונים ולהתעוררות שהתשמה בנגוף ירידה עצומה היא, אבל דוקא על ידה אפשרות העלי הנפלאה, ולא עזב הרועה את צאן מרעייתו.

בברכה והצלחה

מנחם שניאורסאהל

שבעלמות (ובפרט בעולמות ביי"ע) ענין המציאות הוא בפשיטות ואלקות הוא בהחושדות. וכל זה הוא לצורך העבודה, שיוכל להיות הענין דאחכפא סטי"א, בני"ל. ועי' המבואר בתני"א²⁰ שלבני קדושת נפש האלקות נתן לה הקב"ה (לסטי"א) רשות ויכולת להגב"י עצמה כנגדה כדי שהאדם יהגבר עלי' וינצחנה, ועי"ז יוכל להיות כללות ענין העבודה. והיינו, שמצד זה שהקב"ה הוא עצם הטוב²¹, רצונו ליתן תכלית הטוב — שלא יהי' נהמה דריסופא²², אלא עי"י עבודה ויגיעה דוקא, וכמאמר²³ לפום צערא אגרא, וכי' להיות נתינת מקום לענין של עבודה ויגיעה, והצרכה להיות כללות הבריאה באופן של העלם והסתור על אלקות, עד שאומרים לאדם ואה²⁴ נתי' לפניך את החיים ואת הטוב וגם את ההיפך כו', שדוקא אז העבודה היא מצד בחירתו דוקא, וכחות בחיים²⁵.

אמנם זהו רק טעם על הצורך בהעלם על אלקות כו'. אבל עדיין צריך להביץ איך אפשר להיות העלם זה, שהרי נפש האלקות היא מציאות אמיתית, ואילו נפש הבהמית וכללות העולם אינם אלא כדי שיוכל להיות ענין העבודה והיגיעה באופן דלפום צערא אגרא, ואי"כ כיצד יש כח לנפש הבהמית להעלים על נפש האלקית, וכפרטיות, שהרוח שטות יוכל לכסות על האמת עד שיוכל לעבור עבירה.

ג) ויוכץ בהקדם מה שמצינו בנוגע לכללות האדם, עובר העבודה ומכור הבירורים כו', שהאדם עצמו צריך להענינים שמכור אותם, דומם צומח חי, להכרח קיומו. והיינו, שאין זה כמו שהדומם צומח חי צריכים להאדם שמכור אותם, לפי שע"י עבודת האדם מגיעים הם לתכליתם [כידוע²⁶ שתכלית הדומם שיוכלל בצומח, תכלית הצומח שיוכלל בחי, ותכלית החי שיוכלל במדבר כו', וענין זה נעשה ע"י עבודת האדם דוקא], כי, זה שהצ"ח צריכים להאדם, אינו אלא בשביל לבוא לתכליתו והעילוי שלהם, אבל להכרח קיומם אינם צריכים להאדם, משא"כ צורך האדם בהצ"ח הוא לא רק שע"י עבודתו בהם יוכל למלא עבודתו ותכליתו, אלא גם כשביל הכרח קיומו צריך הוא להצ"ח. ועוד זאת, שצורך האדם בהצ"ח הוא לא רק מצד הגוף [היינו, שע"י הצ"ח

כי, כדי שתוכל להיות העבודה דאחכפא סטי"א, צ"ל נתינת מקום להתנגדות של הסטי"א, וזה נעשה ע"י הרוח שטות, כמארז"ל²⁷ אין אדם עוכר עבירה א"כ ננס בו רוח שטות, וכפי שמבאר בהמאמר (כפ"ג) שהו' מצד תוקף החמדה, ובעיקר (לא כ"כ החמדה בפ"ע, אלא) התענוג והרתחה (דער קאך) שיש לו בענינים הגשמיים (אפילו בדברים המותרים), שהו' מסיר את החיות וההתלהבות שצריכה להיות בענין קדושה, וכך הולך מרחי' אל דחי' עד שיוכל לבוא לרוח שטות שיכולה להביא אותו לעבור עבירה, כיון שהרוח שטות מכסה על האמת שלא ירגיש שנפטר מאחזותו, ויהי' נדמה לו שעודנו ביהדותו כו'. ולכן צ"ל גם החיקון באופן כזה, שהח"ע עצי שטים שבמשכן, שענינם הוא שטות דקדושה, שע"י נתינת השטות דלעו"ז.

ויעל להוסיף, שעפ"ז מוכן שהעבודה דשטות דקדושה אינה ענין השייך רק ליהודי סגולה וכוונתם מיוחדים²⁸, אלא זהו הכרח גמור בכללות העבודה, כיון שע"י מתקנים את הרוח שטות שנתנת מקום להיות עובר עבירה. ולאידך גיסא, הי"ז שייך גם אצל צדיקים, כי, מה שאמרו חז"ל אין אדם עוכר עבירה כו', קאי על איזה עבירה שחז"ל, כולל גם הענין דאין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא²⁹, שגם זה הוא מפני שנכנס בו רוח שטות, ולכן, גם אצל צדיק צ"ל העבודה דשטות דקדושה [לא רק מצד ענין הערכות שכל ישראל ערבים זה בזה³⁰, שלכן³¹ אפילו צדיקים גמורים אומרים אשמנו בגדנו כו' (כל אותיות הא"ב³²)]. אלא גם מצד עצמותו, כדי לתקן את הרוח שטות שממנה באה ה"עבירה" (אין צדיק בארץ גו') כפי שהיא בדרגתו כו'.

ב) ודנה הכח שיש לסטי"א לכנות (אויפבריינען) את הרוח שטות כו' עד שפגש בהמית תוכל לכסות על נפש האלקית, הוא פרט בכללות הבריאה שעולמות מעלימים על אלקות³³, וכמאמר הידוע³⁴

20) ספכ"ט.
21) ראה הערת ריב' אדמ"ר שליט"א
22) ראה עיקרים מאמר ג פ"א. קונטרס
23) ראה עיקרים מאמר א פ"ג. סה"ש תורת שלום ע' 243.
24) נצבים ל' טו.
25) שם, יט.
26) ראה עיקרים מאמר ג פ"א. קונטרס
27) ראה ירושלמי ערלה פ"א ה"ג. לקו"ת
28) ריש ע"ד. לקו"ש חט"ו ע' 95.
29) ריש ע"ד. לקו"ש חט"ו ע' 95.
30) ראה עיקרים מאמר ג פ"א. קונטרס
31) ריש ע"ד. לקו"ש חט"ו ע' 95.
32) ריש ע"ד. לקו"ש חט"ו ע' 95.
33) ריש ע"ד. לקו"ש חט"ו ע' 95.
34) ריש ע"ד. לקו"ש חט"ו ע' 95.

12) סטה ג. א.
13) ראה ד"ה באתי לגי השי"ת פרק ה.
14) קהלת ז' ב.
15) שבושת לט, א.
16) ראה סעודה"צ ליהודי"י פ' קדושים.
17) ראה סטה"צ להצ"ע מצות וידוי
18) ראה ד"ה ת"ל ריש פרק ד — תפרק
19) ראה להנה"י: "זה שהנה"י מכסה על
הנה"י. והיינו דאם וואס ותעלט איז מעלים
אויף אלקות".
20) המשך תעריב ח"ב ס"ע תקל"ג
21) ראה סטה"ת תעריב ע' 37. תש"ג.
22) ראה סטה"ת תעריב ע' 37. תש"ג.
23) ראה סטה"ת תעריב ע' 37. תש"ג.
24) ראה סטה"ת תעריב ע' 37. תש"ג.
25) ראה סטה"ת תעריב ע' 37. תש"ג.
26) ראה סטה"ת תעריב ע' 37. תש"ג.
27) ראה סטה"ת תעריב ע' 37. תש"ג.
28) ראה סטה"ת תעריב ע' 37. תש"ג.
29) ראה סטה"ת תעריב ע' 37. תש"ג.
30) ראה סטה"ת תעריב ע' 37. תש"ג.
31) ראה סטה"ת תעריב ע' 37. תש"ג.
32) ראה סטה"ת תעריב ע' 37. תש"ג.
33) ראה סטה"ת תעריב ע' 37. תש"ג.
34) ראה סטה"ת תעריב ע' 37. תש"ג.

קדימה להבין שכנו במקומו — לא קדימה בזמן, אלא באופן של סיבה ומסובב, שהרי אי אפשר להיות בנין במקום הסתירה אא"כ קדם הבנין שלפניו ואז"כ היתה סתירותו.³¹ ותיורה מזה, שהקדימה דתתו לתוקן היא לא רק באופן של סיבה ומסובב, אלא גם קדימה במעלה, שהרי בתתו האורות מורוכבים ובתיקון הם מועטים³², והפירוש בזה הוא לא רק אורות מורוכבים בכמות (שהו ע"ד גשמיים), אלא גם אורות מורוכבים באיכות (שהו ע"ד רוחניות), היינו, שהאור דתתו הוא אור אחר געלה הרבה יותר. ולכן, גם הענינים ששרשים מעולם החוה הם באופן של קדימה, וכמו קליפה קדמה לפני, שקיימת הקליפה היא לא רק בגשמיים אלא גם ברוחניות, שהחיות דהקליפה קודם להחיות דהפני, כמו שתתו קודם לתוקן. וזהו הטעם שהאדם צריך להדצי"ת, לא רק להגשמיים שבהם, אלא גם להרוחניות שבהם, היינו, להניצוץ אלקי שבהם, כיון ששרשן בעולם התתו שקודם לעולם התקין.

ועפ"ז יוכן איך אפשר להיות שנפש הבהמית תוכל לכסות ולהעלים על נפש האלקית, שהו לפי ששורש נה"כ גבוה יותר משרש נה"א, כפי שמבאר אדמו"ר האמצעי³³ ששורש נה"כ הוא מבחי' התתו שקודם לתקין. וזהו גם שהיצ"ר אקדמי' טעניתי³⁴, ששרשו מעולם שקדם להעולם שהו שא שורש היצי"ט. ומזה יכול לכזא אח"כ רוח (שבאמת לאמתו אינה אלא) שטות שחכסה על האמת — כפי שהאמת היא בסדר השתלשלות, וכפי שנמשכת בנפש האדם — להיות ששרשה מתתו שקדם לתקין.

(ד) **אמנם** עפ"ז צריך להבין לאיך ניסא, דלכאורה, מצד זה שתתו קדם במעלה לתקין, הי' צריך להיות שהרוח שטות תוכל לכסות על האמת כולן, היינו, שלא יהי' ענין שהרוח שטות לא יוכל לכסות עליו. ובפועל רואים אנו שכאשר באים לידי ניסיון בדבר אמונה, איז אפילו קל שבקלים שרוב ימיו היו באופן דרכות רעות בעבירות תמורות ביותר, מ"מ, כשבא לידי ענין שבו רואה שנעשה נפד מאלקות, איז אין מקום לדוח שטות להעלים על האמת כו', אלא עומד הוא בנסיון, ועד כדי כך, שכח האמונה פועל העמידה בנסיון (לא רק בענין האמונה עצמה, אלא) גם בנוגע למחשבה זיכור ומעשה, שעומד בנסיון למסור נפשו אפילו שלא לעשות איזה מעשה לכד נגד אמונת ה' אחד

(35) ראה עץ חיים שער י (שער תתיקון) (36) תו"ת נח"ס, ג ואל"ף.
פ"ה. שער יא (שער המלכים) פ"ב. ועוד. (37) ראה חז"א קצט. סע"א ואל"ף.

תהא הנשמה נאחזת בהגוף, וכמשל האש שבטבעו עולה למעלה, ורק ע"י אחיזתו בהתחילה נשאר הוא למטה, ודוגמתו בנמשל, שהנשמה מצד עצמה רצונה לעלות למעלה ולידבק בשרשה ומקורה כו' (כמבואר בתנ"א³⁵), וכדי שתהא נאחזת למטה בגוף גשמי יש צורך בדצי"ח גשמיים כמו הגוף הגשמי, אלא גם הנשמה צריכה להניצוץ האלקי שבדצי"ח. דהנה, כתיב³⁶ כי לא על הלחם לבדו יהי האדם כי על כל מוצא פי ה' יהי האדם, ומביא הבכשי"ט³⁷ מהארי"ל³⁸ דהחוקרים הקשו מאין הוא חיות הנשמה, דאין הדעת נוהג שיהי' חיות הנשמה מלחם ומאכל גשמי ואין לומר דהנשמה יכולה להיות כלי מזון, דא"כ מ"ט אם עובר אדם ושותה כמה ימים בל מזון ימות ברעב, מ"ט תצא הנשמה מחמת מיעוט אכילה. ותיירך הארי"ל שלא ידע והיו סכלים בשרוש הכריאה דארי"ל³⁹ בעשרה מאמרות נכרא העולם, פי ע"י המאמרות עצמן נהנה הכל, והמאמר הזה הוא חיות פנימי להם, וזה החיות הוא מזון הנשמה. ומוסיף שם, וז"ש⁴⁰ רעבים גם צמאים נפשם בהם תתעסק. והיינו, שהתפוסק מכאן את סיבת הרעב והצמא (דלכאורה למה יהי' האדם רעב וצמא למאכל ומסקה גשמיים), שהו משום שנפשם בהם תתעסק, היינו, שהניצוץ האלקי שבמאכל ומסקה (נפשם) נמצא בהם בהעלים (בהם תתעסק), והאדם צריך לגלות את הניצוץ האלקי, מפני שניצוץ זה שייך אליו. ומבאר בזה רבינו חזקן בתו"א⁴¹, דאף שגם האדם נשתלשל ממאמר נעשה אדם כו', מ"מ, צריך האדם למוצא פי הוי' שכללם, לפי שמוצא פי הוי' שבדצי"ח הוא נעלה יותר ממוצא פי הוי' כמו שהוה בהנשמה וגוף, כמבואר שם בארוכה. ונמצא, שהצורך של האדם בדצי"ח הוא (לא רק מצד להכלית והעילוי שלו, אלא) אפילו להכרח קיומו, ולא רק מצד הגשמיים, אלא גם מצד הרוחניות.

והריאור בזה ע"פ הידוע שתתו קדם לתקין. דהנה, סדר ההשתלשלות הוא באופן דכונה על מנת לסתור וסתור על מנת לכנות, שהו"ע בנין עולם התתו שהוא על מנת לסתור, והסתירה דעולם התתו שהיא כשכיל הכנין דעולם התקין⁴². ומזה מוכן שהבנין שסתורו יש לו

(27) רפ"ט (כו), סע"א ואל"ף.
(28) עקב ת, ג.
(29) בתר שם טוב סימן קצ"ב.
(30) לקיטת תורה להארי"ל עה"פ.
(31) אבות רפ"ה.
(32) תהלים קז, ה.

לכן יש גם בהושחה תרי"ג כחות"ן. וממשיך בהמאמר, שבהם חלויים התרי"ג מצוות. והיינו, שזהו פירוש נוסף ביעקב חבל נחלתו, שהחבל קאי על המצוות שהם במספר תרי"ג. והא בהא תליא, דכיון שהארם שבשכילוב נברא העולם (החל מצמצום הו"אשו"ן) הוא בצירוי שיש בו מספר תרי"ג, לכן, גם היררכים והצנינויות וההמשכונת שצ"ל ידם כול האדם לחזן את העולם (החל מצמצום הראשו"ן ולמטה ממנו), שהם המצוות, הם ג"כ במספר תרי"ג. והנה, בהחבל דמצוות ששזור מתרי"ג וימין, כל מצוה פרטית היא נימא פרטית, וכשהארם עובר עבירה רח"ל אוי נפסק ונכרת רק נימא פרטית (אף שבפרט זה ה"י גם העצמות של פוט זה), אבל כללות ההתקשרות נשארת בשלמות. משא"כ עבירות שיש בהם כריחות ומיתות כ"ד, ה"ה נוגעים לכללות התקשרות הנפש עם שרשה ומקורה למעלה, ולכן, אפילו ההמוץ ועמי הארץ ואלה שדעתם קלה יראים ומזדעזעים מלעבור עליהם, לא מצד הבנה והשגה אלא מצד יראת חטא טבעית (כנ"ל ס"ד), כיון שמרגישים שמדובר אודות כללות התקשרות האדם למטה עם שורש חיותו למעלה (כמבואר כל זה בהמאמר).

אמונם מצד כללות הענין דבריאת העולם (מלשון העולם, החל מצמצום הראשו"ן), שזהו כללות הענין דסדר השתלשלות, שבו קדם חזו לתקו"ן (כנ"ל ס"ד), יכול להיות שהירות שטות (שמצד נה"ב ששרשה מחזו שקדם לתקו"ן) יכסה על האמת אפילו בנוגע לחטאים שיש בהם כרות ומיתה, שיהי' נדמה לו שעודנו בידדותו, ומקושר הוא עם שורש חיותו, והתברך בלבבו לאמר ג' בשיריות לבי אל"ד⁴⁷, ואדרכה, למען ספות היות את הצמאה⁴⁷, שיעי"ז יומשך לו תוספת חיות כר"ם⁴⁸. אלא שכל זה אינו אלא בסדר השתלשלות, שזהו כללות הענין דיעקב חבל נחלתו.

אך ישנו ענין שלמעלה מזה, שעז"ג כי חלק הרי' עמו, שזהו"ע שלמעלה מהשתלשלות, כי, כללות שם הרי', שפירושו הרי' הזה ויהי' כאחז"ק⁴⁹, הוא למעלה מהשתלשלות. והענין בזה, דהנה, חלק הרי' היינו חלק מן העצם, אשר, העצם כשאתה תופס בחלקו אתה תופס ככולו (כמאמר הבעש"ט⁵⁰), וכיון שחלק הרי' עמו, חלק אלקה ממעל ממש⁵¹,

46) נחבאר באורכה בשיתות שי"פ בשלה א (שער עשר ולא חשע) פי"ט. תניא (לקמן ע' לט ואל"ך).
 47) נצבים כט, יח.
 48) וואה קונטרס ומעיר מאמר י פי"א.
 49) תשי"א ע' 32 ה'תרה 19.
 50) זח"ג רנו, טע"ב (ברע"מ). פודס שער
 51) תניא רפ"ב

אף שאינו מאמין בה כלל בלבנו, וכן לדבר תועה ח"י על אחדות ה' אף שאין פיו ולבו שוין כ"י (כמבואר בתניא⁵²). ונדולה מזו מצינו, שאפילו אצל ההמוץ ועמי הארץ ואלה שדעתם קלה, ישנם כו"כ איטורים שיראים ומזדעזעים מלעשותם, שאין זה מצד הבנה והשגה [שהרי להבנה והשגה אינם שייכים הם, ולאידך, שייכים הם ביותר לענינים גשמיים וחומריים, במכ"ש וק"י מבינוני, שהרע שבו נתחזק יותר בהמשך הזמן שנשחמש בו הרבה באכילה ושת"י ושאר עניני עוה"ז (כמ"ש בתניא⁵³)], אלא שיש בהם יראת חטא טבעית, שמצד זה יראים הם מאיטורים מסויימים, וכפרס איטורים הקשורים עם כריחות ומיתות כ"י.

אך הענין הוא, שהקדימה דחזו לתקו"ן אינה אלא בסדר ההשתלשלות, שהרי הן עולם החזו והן עולם התקו"ן נקראים בשם עולם, ושניהם מחודשים, ושם הסדר הוא שחזו קודם לתקו"ן. משא"כ למעלה מסדר השתלשלות, הרי לא זו בלבד ששניהם שוים, אלא אדרכה, תקו"ן קודם. ומצד דרגא זו אין מקום להרוח שטות כ"י.

ה) **וילובן** בהקדם הביאור במ"ש⁵⁴ כי חלק הרי' עמו יעקב חבל נחלתו, שהם כ' ענינים. ענין הא', יעקב חבל נחלתו, וענין הב', למעלה מזה, חלק הרי' עמו. ומבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר בהמאמר⁵⁴ בפירושו יעקב חבל נחלתו, שגשמתו של אדם הוא החבל המקשרו באלקות⁵², דכמו חבל שוראשו אחד קשור למעלה וראשו השני קשור למטה, כך מקשרת הנישמה (שנקראת חבל) את האדם הנמצא למטה עם שורשו ומקורו למעלה. וממשיך לבאר שהנישמה עצמה (שהיא החבל) שזורה מתרי"ג וימין⁵², היינו, שהיא כלולה מתרי"ג כחות⁵³. וטעם הדבר הוא, דאד"ל⁴⁴ חייב אדם לומר בשבילי נברא העולם, דעולם הוא מלשון העולם⁴⁵, דכל אר"א חייב לומר דהעלם וצמצום הראשו"ן נברא בשבילי, בכדי לכו"ו ולזכנו. ולכן שהארם הוא בצירוי רמ"ח אברים ושס"ה גידים שהם במספר תרי"ג, דלכן כל המדריגות בהשתלשלות (שנבראו בשבילי) הם במספר הזה, הנה גם בהנישמה יש תרי"ג כחות [ולדעיר ע"ד החידושי שבמאמר זה, שמצד זה שנוף האדם הוא בצירוי שיש בו מספר תרי"ג,

38) ספ"ט (בה, ב).
 39) פי"ג (יח, ב).
 40) הארנו לב, ט.
 41) בפרק השי"ד לשנה זו — פרק ד.
 42) ראה תניא אגרת החטובה פי"ד.
 43) תניא פנ"א.
 44) סנהדרין פי"ד מ"ה (ז, א).
 45) לקי"ת שלח ל"ו, ד. ובכ"מ.
 46) בפרק השי"ד לשנה זו — פרק ד.

כח"י היחידה, שנקראה יחידה ע"ש שמקבלת מיחידה⁶², שהו"ע ניצרך אחד נכרא שמקבל מניצוץ אחד כוודא⁶³ ונבאופן שאינם ב' דברים בפ"ע, אלא נעשים דבר אחד. הנה בדוגמא זו לא שייך העלם והסתו כלל. וכפי שמבאר הצמח צדיק⁶⁴ בארוכה, שהבכורה דעשו אינה אלא ביחס להאץ שמבאר את היש, דכיון שהאץ בא ונמשך בשביל לכרד את היש, הרי בהכרח לומר שהיש קודם להאץ, ורק לאחר שישנו מציאות היש יכול לכרד האץ לכרדו. אבל האץ של יש האמיתי, כוודא קודם היש להיש הנכר. ומצד זה נוטל יעקב (לא רק את הכרחה, כמ"ש⁶⁵ והנה עתה לקח ברכתי, אלא גם) את הבכורה (את בכורתי לקחתי), שיעקב דוקא הוא הככור. וכ' ענינים אלה ישנם גם באדם. האץ שמבכר את היש, הו"ע הארות החכמה שמתבלשת באברי הגוף, החל מהמוחין שבראש שהו"ע השכל, שזוהי כללות העבודה ע"פ טעם ודעת. ובמדריגה זו קודם היש במעלה, ומצד זה יכולה להיות שטות כו'. משא"כ מצד עצם החכמה, שהיא דוגמת האץ של יש האמיתי, לא שייך העלם והסתו דהרות שטות כו'. וע"ז המבואר בתניא⁶⁶ שרק בהכחינה המתפשטת מהחכמה יכול להיות ענין הגלות בלבוש שק דקליפה שמתנה נכנס הרות שטות לחטוא כו', אבל לגבי עצם החכמה כל הקליפות בטלים ומבוטלים כו' כדוגמא נמסו. וענין זה מתגלה ככאו"א מישראל (גם מי שהוא במעמד ומצב שנקרא עמו, שהוא כמו דבר נפרד) כשבא לידי ניסיון בדבר אמונה, שזוה"ע שלמעלה מהשגתשלות שמקשר אותו עם העצמות, וכיון שמצד דוגמא זו בטלה הקדימה דחזו, הרי אי אפשר שהרות שטות יכסה ויעלים כו', ולכן עומד הוא בנסיון. ולא עוד אלא שכאשר כח האמונה מתעורר וכא לידי גילוי, היינו, שמתגלית עצם החכמה, וע"י הארותה מתפשט גם בכל הגוף, היינו פועל גם בהענינים הפרטיים שהם בדוגמת נמא פרטי. כיון שככל ענין ישנו העצם וזוהו שמכאן כ"ק מו"ח אדמו"ר בהמאר בהתצאצא-ענינום "דכפרט זה הי"ה כל העצמות של הפרט זוה"ה, ולכן עומד בנסיון גם בנוגע לענינים שהם באופן שלכו כל עמו, כי אם כמעשה ודיבור כלכל.

ו) ויש להוסיף בביאור דיוק הלשון כי חלק הו"י עמו, חלק דייקא, לשון חלקה, ולא לשון נתינה. דהנה, בהחלוקה בין ב' ההלכות

62) לק"ת ראה כה, א. סה"מ תרצ"ז ע' (ת"מ סה"מ באתר לגבי ע' (9)
 64) אה"ת וישלח רלא, ב ואילך. קיצורים
 63) עץ חיים שער מב (שער דרושי והערות לתנ"ח ע' מט ואילך.
 אב"צ) פ"א. הובא בלק"ת שם כו, א. הערת (65) תולדות כו, לו.
 כ"ק אדמו"ר שליט"א בהמאר (פרק ד (66) פ"ט) כה, א.

ה"ה חד עם העצם. ועד כדי כך, שהחכ המגיד מפרש⁶⁷ בדברי המדרש⁶⁸ קדושים תהיו יכול כמותי תי"ל כי קדוש אני קדושותי למעלה מקדושתכם, שקדושותו למעלה [קדושותי, בח"י קדוש אני, שהיא נעלית יותר (למעלה) מקדושתכם, בח"י קדושים תהיו, כמובן מהמשל לכני מדינה שעשו ג עטרות למלך כו', נחתן בראשו אחת (קדוש אני) ושחים בראשן של ישראל⁶⁹] הכל הוא מקדושתכם. ומזה משמע שהחכ המגיד מפרש דברי המדרש יכול כמותי, שאין זה בדרך שאלה ותמהיה, אלא יכול כמותי בניחותא⁷⁰, ומביא רא"י ממ"ש כי קדוש אני, שקדושותי למעלה היא מקדושתכם. וכל זה הוא מפני שעצם הנשמה קשורה עם עצמותו יח, שזוה"ע דחלק הו"י עמו. וענין זה הוא אצל כאו"א מישראל, כפי שמדריק בכחוב חלק הו"י עמו, עמו דייקא, ונוסף על הפירוש שמורה על העילוי, כדאימא במדרש⁷¹ שעמו הוא כמו עמו⁷², ישנו גם הפירוש ששם הוא מלשון גחלים צוממות⁷³, כמו אין מלך בלא עמו⁷⁴, שהם דברים נפרדים זרים ורחוקים ממעלה המלך⁷⁵, והיינו, דכשם שבנינו חבל נחלתו מדייק יעקב דוקא, שההשקפות ע"י החבל דהנשמה היא גם במדריגות הנמוכות שהם כבחינת עקביים (כמ"ש בהמאר⁷⁶), כך גם בהענין דחלק הו"י מדייק עמו דוקא, שאפילו אלה שהם כמו דברים נפרדים, הנה מבלי הכט על מעמדם ומצבם ה"ה חלק הו"י, חלק מן העצם, שהוא חד עם העצם כולו. והנה, מצד הענין דחלק הו"י עמו, שבאו"א מישראל הוא למעלה מסדר השתלשלות, חד עם העצמות, אי אפשר שהרות שטות זכר"כ תכסה על האמת כו', שההי החכ שיש בנה"ב לכסות ולהעלים כו' אינו אלא מפני ששרשה בתהו שקודם לתיקון, והקדימה דחזו לחיקון אינה אלא בסדר השתלשלות כלכל, משא"כ למעלה מסדר השתלשלות, הרי אע"פ ששם נאמר הלא את עשו לייעקב⁷⁷, מ"מ, ואהב⁷⁸ את יעקב דוקא, לפי שהחלק הו"י עמו. וענינו בעבודה, שהרות שטות יכולה לכסות ולהעלים רק על ענינים השייכים לסדר השתלשלות שבאדם בכחות נפשו, שזוהי כללות העבודה שע"פ טעם ודעת, באופן של שקלא וטריא, טענות ומענות. משא"כ למעלה מסדר השתלשלות שבו, היינו, עבודה מצד עצם הנשמה,

52) אור חרות סימן קיב.
 53) ויק"ר פכ"ד, ט.
 54) שם, ת.
 55) ראה מאור עינים קדושים ע' 93.
 56) שמו"ר פסל"א.
 57) ראה לק"ת במדבר ו, ב. אה"ת
 58) ראה סה"מ תר"ט ע' ו. ובכ"מ.
 59) בח"י וישב לית, ל. תניא ששנודיה"א.
 60) שערודיה"א שם.
 61) מלאכי א, ב.

ועוד זאת, שיש כוח גם החטלה דמתנה (שהרי הלשון מתנה שמצינו בנוגע לחורה הוא בדרך מעלה), שהנתינה היא שלא לפי ערך יגישתו ועבודתו של מקבל המתנה, כי אם מה שנומשך מלמעלה בדרך מתנה. וענינו בתורה, שעל ידה אחי (עצמותו ית') אתם לוקחים⁸², כיון שאנא נפשי כתבית דרבתי⁸³, היינו, שהכניס את עצמותו (עצמות האט זיך אינגאצן אועצקעגעצק) בתורה, וכדאיתא במדרש⁸⁴ בפירוש ויקחו לי תרומה⁸⁵, משל למלך שהיתה לו בת יחידה כיון לפירוש ממנה איני יכול כיון טובה עשה לי כיון קיטון אחד עשה לי שאדור אצלכם כיון, כך אמר הקב"ה לישראל, נחתי לכם את החורה, לפירוש הימנה איני יכול כיון, בית אחד עשו לי שאדור בחוכו כיון, היינו, שנתתה החורה היא באופן שיש בה גם מציאותו של המוריש. ואז ישנם ב' המעלות, המעלה הידועה שאין לה הפסק, והמעלה דמתנה שהיא למעלה מהעבודה והיגיעה כיון (נוסף לכך שהמתנה היא באופן שאין לה הפסק, כיון שישנו גם לימוד פנימיות התורה).

ז) וזרין כי חלק הו"י עמו יעקב חבל נחלתו, שגם כאשר מצד יעקב חבל נחלתו ישנו הענין דרוח שטות שמכסה ומעלים כיון עד שיכול להיות מצב שע"י העונות נכרת חבל ההתקשרות רח"ל, הנה גם אז ישנו הענין דחלק הו"י עמו, שזוהי ההתקשרות שמצד הניצח, שעל זה לא שייך העלים והסתור כיון. ועוד זאת, שמצד הענין דחלק הו"י עמו, מתקן סוכ"ס גם הענין דחבל נחלתו, שאפילו הנימים הפרטיים שנפסקו, יחזור להתחבר להיות על ידם הקשר של האדם הנמצא למטה עם שורש חינתו למעלה.

וענין זה הוא ע"ד ביאור כ"ק אדמו"ר (מהרש"ב) נ"ע⁸⁶ בפירוש הכתוב⁸⁷ כי אם עונותיכם היו מברילים בנינים לבין אלקיכם, שההבדלה שע"י הענין היא בנינים דוקא, אבל לגבי אלקיכם גם הענין אינו מפסיק. ומוסיק, שכאמרו⁸⁸ כתב דבאמת אין שום דבר חוצץ ומפסיק כי אם עונותיכם כיון מפני שהן נגזר רצו"ע כיון, והיינו לגבי בחיי אור הסוכ"ס ולענין שאינו מאיר בגילוי, משא"כ לגבי עצמותו אוא"ס כיון.

(79) ראה שמד"ר פל"ג, ו. תניא פרק מז (82) תרומה כה, ב. (סו, א).
 (83) סה"מ אפר"ד ע' ער.
 (84) ישע"י נט, ב.
 (85) פ"ה פ"ה (צ"ח, ב). וראה גם לקי"ת בלק וראה לקי"ת שלח מת, סע"ד ואילן.
 (86) שמד"ר שם, א.
 (87) ע"ג.
 (88) שמד"ר שם, א.

דחלוקה ונתינה, איתא בכרכות⁶⁷ הודאה חכמי ישראל אומר בדרך שחלק מתחמתו, הודאה מלכי ישראל אומר בדרך שחלק מכוונו, משא"כ באומות העולם אומר שנתן מתחמתו, שנתן מכוונו. וכטעם הדבר איתא במג"א⁶⁸, שישאל הם חלק אלוקה דרבקים בו לכן אומר שחלק, משא"כ אורה"ע שאצאלם נאמר לשון מתנה, שהיא דבר נפרד. ועפ"י יש לבאר הדיוק דחלק הו"י עמו, חלק דייקא, שמורה על הדבקות דכא"א מישראל (גם אלה שהם בבחי' עמו) בו ית'. ועוד זאת, שכיון שישאל הם חלק הו"י, הרי גם הענינים שנותנים להם במתנה הם לא באופן של פירוד, אלא באופן של דבקות. והענין בזה, כפי שמבאר אדמו"ר מהר"ש⁶⁹ (מיוסד על דרושי הצ"צ⁷⁰) בנוגע לענינים שבהם מצינו המעלה דמתנה, דאף שישנו החילוק בין מתנה לירושה, שמתנה יש לה הפסקו" (ע"ד ענין הפירוד), וירושה אין לה הפסקו", מ"מ, הנותן מתנה למי שראוי לירושו, אינו גם המתנה היא באופן שאין לה הפסקו". ויובן בפירושים יותר בנוגע לתורה, שבה מצינו גם ענין המתנה⁷¹, דהנה, מצד נגלה דתורה בפ"ע, בחי' פשט רמז דרוש, ר"ת פירד⁷², לשון פירוד, יכול האדם להשאר נפרד כיון (וכמבאר בתה"ש⁷³), וע"ד מאדו"ל⁷⁴ אינו לו לפלוני שלמד תורה כיון ואו כמה מקולקלק מעשיו וכיון (כיון שהלימוד הוא ללא יראת שמים), ועד שאמרו⁷⁵ לא זכה נעשית לו (התורה) היפך דסם חיים, שזוהו ע"ד מתנה שיש לה הפסק. אמנם, כשישנו גם לימוד חלק הסוד שבתורה, פנימיות התורה, שבה לא שייך העלמות והסתרים דהרות שטות, להיחזה בחי' אילנא דחיי"ו⁷⁶, למעלה מענין הכידורים, אזי נעשה גם הלימוד דפשט רמז דרוש באופן של חיבור ודבקות כיון, והיינו, שגם המתנה, נגלה דתורה, היא באופן שאין לה הפסק, כיון שזוהי מתנה למי שראוי לירושו, מצד שייכותו לפנימיות התורה שהיא באופן של ירושה שאין לה הפסק.

(67) נח, א.
 (68) א"ח סוכ"ד-סק"ד (וראה גם ט"ז שם).
 (69) סק"א: יכל שאתה אומר חלק צירך אתה לדעת ממי חלק, ממצא שיש חיות חלק אתך מי שנתחלק ממנו, משא"כ באומות שאין להם יחוס אחרי הנותן, כמו כל מתנה דלית בה אחריות על הנותן, שאחר שנתן להם מתנה זו שוב אין דבקות בנותן⁷⁷.
 (70) סה"מ תרכ"ז ע' קוד ואילן- וראה גם סה"מ תל"ד ע' רעה ואילן.
 (71) אור"ח תשא ט"ע איתקטט ואילן.
 (72) בבא בתרא קכ"ט, א.
 (73) שם קל"ג, א.
 (74) ראה רמ"ז לחו"א ד, ב.
 (75) ח"ג ע"ה, סע"ב (ברע"ט), הובא במכתב יא מני"א שנה זו (גמ"ק ח"ט ע' רל"ג).
 (76) יומא פ"ב, ב.
 (77) שם ע"ב, ב.
 (78) חז"ג קכ"ב, ב (ברע"ט). תניא אור"ק סכ"ד. וראה קונטרס עץ החיים פ"א ואילן.
 (79) סה"מ תל"ד ע' רעה ואילן.
 (80) אור"ח תשא ט"ע איתקטט ואילן.

ח) **וְדַנְתָּהּ** נוסף על האמור לעיל שכאשר באים לידי נסיין בדבר אמונה אזי מתבטלת הרוח שטוח כו', צריכה להיות העבודה באופן כזה שמכלכתה לא יהי נתינת מקום לרוח שטוח. והענין כזה, דהנה, נתבאר בארוכה בהאמאמו⁹⁵ שסיבת הרוח שטוח היא מצד חסרון בחי' הרוח, לפי שרוב הנשמות שבדורותינו (וחלק גדול מהנשמות דורות הקדמונים) הם (לא בכח' זע אדם, אלא) בכח' זוע בהמה, שאין בהם בחי' דע' באלקות⁹⁶, והיינו, שהחסרון הוא (לא בהדיעה, אלא) בהכרה והרגשה (עד לאופן של ראי'), ומצד זה נעשה אצלם המגברות הרוח שטוח. והעצה לזה היא המשכת בחי' הרוח, שעל זה ישנו הסייע ע"י משה רבינו, גואל ראשו⁹⁷, וזע' ישראל, כמבואר בתנ"א⁹⁸ שהוא משכבה ורעים וכללות כולם, ונקרא רעיא מהימנא, דהיינו שממשיך בחי' הדעת לכללות ישראל, גם בנשמות שמבחי' זוע בהמה. ונחתי עשב בשדך לבהמתך¹⁰⁰, עשב הוא בחי' דעת שהוא שם ע"ב ושי"ן (ג' קוין תג"ת, מדות, שקיומם ע"י הדעת¹⁰¹) באמצע התיבה, שנמשך בשדך כשביביל בהמתך שהם הנשמות שנקראו זוע בהמה. וזהו גם מ"ש¹⁰² ורעה אמונה, היינו, שמשה רבינו, רעיא מהימנא, ורעה ומפונם את האמונה דכ"י שלא תהי' בדרך מקיף כלב, שמצד זה יכול להיות גבא אפום מתחרותא ורחמנא קריא¹⁰³, כל אם באופן פנימי, שמצד זה לא יוכל האדם לעבור עבירה שהיא היפך רצון העליון.

לערי' ייך בנוגע לאתפשטותא דמשה שבכל דרא ודרא¹⁰⁴, שזו ענינם של הורכבים נשיאי הדורות, עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר בעל ההגלגל, שעבודתו הינה עם כאו"א מלשאל, אפילו עם אלה שהם במעמד ומצב של נפרדים, עמו מלשון עוממות, שנתחזקו ונעשו מושקעים בתאוות בתענוג ורחיזה, ואפילו אלה שנכרת חבל נשמתם ע"י עבירות של כריתות ומיתות כ"ד — הרי זהו ענינו של רבי (דאם איז דאך דער ענין

95) ד"ה באתי לגי דיי"ד שבט דאשותך שער הפסוקים להאזי"ל וחיזי מט, י. תר"א

96) פק' ז (ת"מ סה"ט באתי לגי ח"א ע' פג). שם ע"ה, ב. שם ע"ה, ב. פמ"ב. (98)

97) המאמר יצא לאור בספרות לוי"ד. תר"א משפטים שם. (99) עקב יא, טו. (100) ראה ביאה"ז להצ"ע ח"א ע' ז. (101) (102) תהלים ל"ג, ג. (103) ראה תר"א ריפ משפטים (ע"ה) ג. (104) ראה שמ"ר פ"ב, ד. חז"א רג, א. (97)

והענין כזה, שנוסף לכך שההבולה דהעין אינה אלא מצדכם (כיניכם), הי"ז מבריל רק כיניכם לבין אלקיכם, שפירושו כוחכם וחיותכם⁹⁸, היינו בחי' ממכ"ע, או אפילו גם על בחי' סוכ"ע (מפני שהעונות הם נגד רצון העליון), אבל רק לענין שאינו מאיר בגילוי כ"י אם בהעלם. משא"כ לגבי עצמות אוזא"ס אין שום דבר מעלים ומסתיר כלל. ועוד זאת, שמצד עצמותו ית' (שולגבי לא שייך העלם והסתור כלל) מתבטל ההעלם וההסתור לגמרי, גם למטה. וכמו שמצינו ביצ"מ דכתיב⁹⁹ ועברתי בארץ מצרים גו' אני הרי', ודרשו רז"ל¹⁰⁰ אני ולא מלאך כו' אני ולא שרף כו' אני ולא השלית כו' אני הוא ולא אחר, הקב"ה בכבודו וכעצמו¹⁰¹, היינו, שכרי' להיות היציאה דכ"י מתוקף הקליפה דמצרים שהיו משוקעים רח"ל במ"ט שערי טומאה¹⁰², הוצרך להיות המשכת העצמות דוקא, שיכול להיות נמשך גם במקום החושך דקליפת מצרים, ובאופן שלא יהי' מזה שום יניקה כלל חז"י (ולא כמו ההמשכה מבחי' הגילויים שיכול להיות מזה יניקה כו'), אלא אדרבה, שבחית הקליפה לגמרי, ביחד עם היציאה והגאולה דכ"י ממצרים, שהו"ע דנגוף למצרים ורפוא לישראל¹⁰³. ועד"ז בנוגע ליציאת כרוחניות (שזו החוכן דכל ענין ופרט בעבודת האדם¹⁰⁴), שגם כאשר ישנה התגברות הרוח שטוח לעבור עבירה, ונעשה עוונותיהם מברילים גו', עד שנכרת החבל שמקשר את האדם שנמצא למטה עם מקור חיותו למעלה, הרי אפילו קל שבקלים, קשורה עצם הגשמה בעצמותו ית' (התקשרות עצם בעצם), ומצד זה לא שייך ענין של הפסק והבדלה כלל ע"י עין איזה שיהי', וענין זה (שהעין אינו מפסיק) הוא באופן שלא שייך להיות מזה יניקה חז"י, אלא אדרבה, שמצד זה מתבטל הרוח שטוח לגמרי (ע"ד נגוף למצרים), וכשתא חזא וברגעא חזא¹⁰⁵ ששעלעט ער זיך איבער מעומק תחת לעומק רום (רפוא לישראל). וזהו מ"ש כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) ו"ע בקונטרס העבודה¹⁰⁶, שכאשר בא לידי נסיון בענין של אמונה, שאז מתגלה אצלו בחי' היחידה שכונפש, הרי לא זכר שנומל בנסיון בהענין שבו הוא הנסיון עצמו, אלא עוד זאת, שהתגלות היחידה פועלת שמשתנה לגמרי בכל עניוין.

98) ראה שר"ע או"ח ס"ה, ג.

99) בא יב, יב.

100) הגדה של פסח פסקא ויציאנו. (87) ראה חז"א (מהורש"ב) ק"ז, ב. לקיאת צו. (88) (89) ראה חז"א ריפ משפטים (ע"ה) ג. (90) ראה חז"א ריפ יתרו, וע"ה. (91) ישע"י יט, כב. חז"ר ל"ג, א. (92) ראה תנ"א פמ"ז. תר"א שמות מט, סע"ד. וז"ל, ב. ואל"ך, יתרו צ"ה, ג"ד. (93) ראה חז"א קב"ט סע"א. (94) פק' ה.

95) ד"ה באתי לגי דיי"ד שבט דאשותך שער הפסוקים להאזי"ל וחיזי מט, י. תר"א

96) פק' ז (ת"מ סה"ט באתי לגי ח"א ע' פג). שם ע"ה, ב. שם ע"ה, ב. פמ"ב. (98)

97) המאמר יצא לאור בספרות לוי"ד. תר"א משפטים שם. (99) עקב יא, טו. (100) ראה ביאה"ז להצ"ע ח"א ע' ז. (101) (102) תהלים ל"ג, ג. (103) ראה תר"א ריפ משפטים (ע"ה) ג. (104) ראה שמ"ר פ"ב, ד. חז"א רג, א. (97)

98) ראה שר"ע או"ח ס"ה, ג.

99) בא יב, יב.

100) הגדה של פסח פסקא ויציאנו. (87) ראה חז"א (מהורש"ב) ק"ז, ב. לקיאת צו. (88) (89) ראה חז"א ריפ משפטים (ע"ה) ג. (90) ראה חז"א ריפ יתרו, וע"ה. (91) ישע"י יט, כב. חז"ר ל"ג, א. (92) ראה תנ"א פמ"ז. תר"א שמות מט, סע"ד. וז"ל, ב. ואל"ך, יתרו צ"ה, ג"ד. (93) ראה חז"א קב"ט סע"א. (94) פק' ה.

ב"ד. נוטח המברק שהזואל כ"ק ארמו"ר שליט"א

לשלוח לאנ"ש שוי' בכל מרחבי תבל

לקראת יום ההולולא וי"ד שבט, ה'תשל"ד

שבת שלום והילולא המתועדויתו פעילות הממשכם ופירותיהם טובות לשמים ולבריות ככל הימים שלאחריהם ועד שיקייים היעוד וכי ישראל יוצאים כיד רמה בגאולה האמתית והשלמה על ידי משיח צדקנו וייד מים עד ים ומגורו עד אפסי ארץ.

בברכה,

מנחם שניאורסאהן

פרן א רבי"ן), שלהיהיתו ממוצע המחבר¹⁰⁶, כמ"ש¹⁰⁶ אנכי עומד בין הרי וביצנים, ועוד למעלה מזה, הרי הוא פועל גם אצלם, שבחיי החיידה תוכל לכוא בגילוי ולפעול פעולתה, החל ממצב של נסיון, להסביר לו שבבנין זה מוכרח הוא לעמוד בנסיון, ואח"כ במשך הזמן לפעול אצלו החיבור דחבל נשמחו גם בנוגע להגימים הפרטיים. ועאכו"כ שפועל על אלה שהם כבדתי עמו כפי שהוא באופן של עלוי (כנ"ל ס"ד), שלא יבואו לידי מצב שהרדח שסות תוכל לכסות על האמת כ"י.

לעצנין זה השאיר לחבל נחלתו לידיו אחרי, בנתנו להם את הזכות להמשיך בפעולותיו כדרך אשר הורנו ונלכה באורחותיו¹⁰⁷, לאחר שסלל את הדרך והראה כיצד צריכים לפעול ככה"ל, ובהצלחה מופלגה, למעלה מן הטבע — בטבע, למלא את תכלית הכוונה של בריאת כל העולמות, לעשות לו יתי' דירה בתחתונים¹⁰⁸, וכל זה בחסד וברחמים¹⁰⁹, ובהצלחה מופלגה, למטה מעשרה טפחים.

והמשכים: הפעולה עצמה נמשכת, (נוסף עי"י) **פירותיהם** — ומעלה במאוי"א. וכמוכן גם מרד"ה באתי לגוי (הדהולולא).

טובות לשמים ולבריות: קידושין מ, א. פיה"מ להרמב"ם ריש פאה.

מיד רמה: ראה מבליטא. וחי'ג קבה, א.

וייד .. ארץ: תהלים עב, ח.

ובני .. דמה: בשלח ד, ח.

וחלית עב, ח; ו: הקאפיטל תהלים דשהו זו — ראה סה"מ י"א ניסן ח"א ע' 1 ואילן.

108 ראה סה"ש תורת שלום ע' 158.

109 ב"ר ספ"ג. במדב"ר פי"ג, ג. תניא רפל"י.

106 באתי לגוי חשי"ב פרק ה (תו"מ סה"מ) — רשימת

באתי לגוי ח"א ע' מט), ובכ"מ.

107 ראתון ה, ה.

108 ראתון ה, ה.

109 ראתון ה, ה.